

## “LÒ” ĐÀO TẠO NGƯỜI ĐOẠT GIẢI NOBEL TẠI MỸ

● MINH LONG

Nhờ chương trình đặc biệt dành cho các môn khoa học, một trường trung học tại Mỹ đã tạo ra nhiều người đoạt giải Nobel nhất đất nước.

Với những cánh cửa màu xanh dương và hành lang màu nâu, trường trung học Khoa học Bronx không có điểm gì khác biệt so với những trường phổ thông trung học khác tại thành phố New York, Mỹ. Nhưng trên thực tế nó được mệnh danh là “nhà máy sản xuất những người đoạt giải Nobel trong lĩnh vực khoa học”. Không trường nào tại Mỹ có nhiều học sinh đoạt giải Nobel hơn Bronx.

Từ năm 1972 tới nay, 7 cựu học sinh của trường Bronx đã giành Nobel Vật lý và một người đoạt Nobel Hóa học.

Nếu bước qua cổng chính của trường, khách tham quan sẽ thấy một tấm áp phích với ảnh của những cựu học sinh từng đoạt giải Nobel. Người duy nhất không hiện diện trên tấm áp phích là Robert F. Lefkowitz, người vừa đoạt giải Nobel Hóa học 2012. Ông học ở đây trong thập niên 50 và là cựu học sinh đầu tiên của trường giành Nobel Hóa học.

Hậu duệ của những người nhập cư vào Mỹ cũng đang học ở đây. Elyssa Amanda Ruiz, một nữ sinh 17 tuổi, là con của một cặp vợ chồng nhập cư. Em đang thực hiện các thử nghiệm về miễn dịch.

“Cháu đang mô phỏng tác động của một protein đối với bệnh ung thư máu cấp tính trong hệ miễn dịch”, Ruiz mô tả thí nghiệm, đồng thời giải thích những khái niệm khoa học phức tạp.

Trường Bronx nhận kinh phí giống những trường công khác trong thành phố New York, song họ có một chương trình giáo dục đặc biệt dành cho khoa học. Mọi học sinh đều có thể tìm một



người hướng dẫn và được phép sử dụng phòng thí nghiệm để thực hiện các nghiên cứu trong lĩnh vực sinh học, cơ khí, khoa học máy tính và khoa học xã hội.

Tiến sĩ Jean Donahue, trợ lý cho ban quản lý chương trình đào tạo khoa học, nói rằng học sinh tham gia những dự án giống như các dự án trong thực tế.

“Các em phải nghiên cứu, điều tra để phát hiện những tri thức mới. Trong nhiều trường hợp các em còn công bố phát hiện trên các tạp chí khoa học”, bà cho biết.

David Politzer, người từng giành giải Nobel Vật lý, từng học ở trường Bronx trong một lần quay trở lại trường, ông nói với lan Kaplan, một học sinh 17 tuổi, rằng: “Hãy theo đuổi một lĩnh vực mà cháu có năng khiếu trong khi những người khác thấy khó”.

Kaplan đang sử dụng các mô hình máy

tính để dự đoán người giành chiến thắng trong các cuộc tranh luận của ứng cử viên tổng thống và phó tổng thống Mỹ.

Một học sinh khác, Valerio Zhang, đang tìm hiểu tác động của một loại protein đối với quá trình phát triển của tế bào ung thư tuyến tiền liệt. Cậu không cảm thấy ngạc nhiên về việc trường Bronx tạo ra quá nhiều người đoạt giải Nobel. Tuy nhiên, Zhang đánh giá cao Robert F. Lefkowitz, bởi ông là người đầu tiên đem giải Nobel Hóa học về cho trường.

Trở thành học sinh của một trường công danh giá tại Mỹ là một thách thức lớn và là ước mơ của những thiếu niên tài năng muốn trở thành nhà khoa học.

Quá trình tuyển chọn hàng năm của trường diễn ra rất nghiêm ngặt. Năm ngoái, chỉ 5% số thí sinh tham gia kỳ thi tuyển giành được chỗ trong trường.